

Slovo úvodem

Vážení přátelé Zdravotního klauna,

zveme vás na cestu naším rokem 2019. Na cestu, při které jsme rozdávali smích malým pacientům i jejich rodičům. Prosvětlovali smíchem dny klientů v léčebnách, domovech pro seniory a hospicích. A přinášeli odlehčení do práce zdravotnického personálu. Prostě jsme byli všude tam, kde nemoc, osamělost nebo námaha zahání radost ze života.

Co nového jsme v minulém roce do nemocnic přinesli? Na žádost nemocnice jsme začali úspěšně klaunovat na dětské pohotovosti ve FN Brno. V několika menších nemocnicích jsme zavedli takzvané sólo klauniády a také rozšířili počet návštěv. A na podzim jsme zahájili unikátní program na oddělení Následné a intenzivní péče Nemocnice Hořovice. Všechny novinky spojuje prohlubování naší klaunské práce i vztahu mezi klaunem a zdravotnickým personálem. O všech třech se dočtete víc na dalších stranách.

Potvrzení kvality naší práce k nám přišlo ze dvou různých světů. Úspěšně jsme prošli auditem kvality od European Federation of Health Care Clowning, který potvrzuje dodržování vysokých standardů vedení organizace a kvality klaunské práce. A na konci roku jsme získali cenu Effie 2019 za kampaň Pomáhejte smí-
chuplně. Tu ocenila porota stříbrnou příčkou v kategorii Sociální, ekologický, kulturní marketing. Věříme, že i vám se naše kampaň líbí.

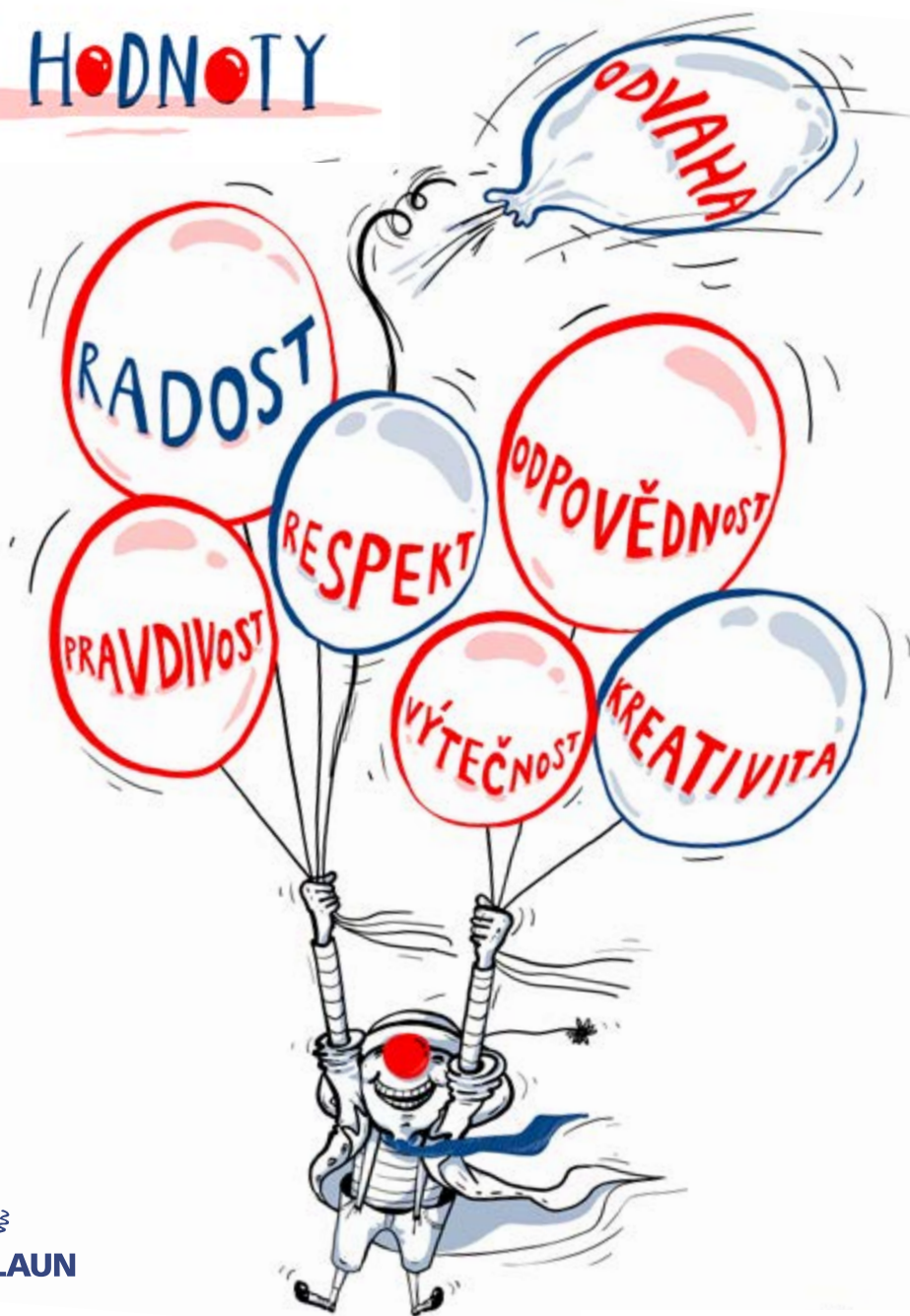
Každá návštěva Zdravotního klauna vychází z přítomného okamžiku. Okamžiku, ve kterém jsou si všichni rovni a potkají se v něm ti, kteří se otevřou hře. A tehdy se rodí malé zázraky... V minulém roce bylo těchto magických chvil nepočítaně. Co jsme však spočítali přesně, jsou naše návštěvy i akce – celkem 4 011! Zase o kus více než v roce předchozím. A to je možné jen díky vám, našim dárcům a podporovatelům.

Z celého srdce děkujeme, že nás podporujete a rozdáváte s námi radost a dobrou náladu. A věříme, že zůstanete po našem boku i nadále.

Srdečně

Kateřina Slámová Kubešová, ředitelka

NAŠE HODNOTY

Zdravotní klauniády pro děti

3 172 návštěv dětí v **62** nemocnicích po celé České republice

Představte si nemocniční pokoj, kde leží děti, které by z principu života měly být zdravé, hrát si, učit se nebo běhat venku – a ne ležet v nemocnici. V tomto pokoji to tak ale není a odpovídá tomu i jeho atmosféra. Dětem není dobře a rodiče se o ně bojí.

Když do oblaku těchto chmur vstoupí nečekaná dvojice podivně ustrojených lékařů či sestřiček s červeným klaunským nosem, vše se náhle mění. Každá klauniáda vypadá jinak – může to být smršť vtípů, akrobatických kousků a různých gagů, jestliže klauni vycítí, že to bude pro pacienty to pravé. Ale může být také jemná a hravá, případně úplně tichá s pouštěním bublin; to v případě malých nebo hodně vyděšených dětí.

„Činnost Zdravotních klaunů na našem dětském oddělení vnímáme velmi pozitivně. Přinášejí nemálo radosti nejen nemocným dětem, ale kolikrát i nám, ošetřujícímu personálu. Držíme klaunům pěstičky a přejeme stále neutuchající elán do příštích let.“

MUDr. Petra Kracíková,
primářka dětského oddělení,
Oblastní nemocnice Jičín

Klauniádu provází veselí a věřte, že smích, linoucí se z dveří nemocničních pokojů, má zázračnou moc. Moc proměnit atmosféru a svět kolem sebe. A ta změna v pokojích přetrvává, i když jsou klauni už dávno pryč. Zůstávají totiž v srdcích těch, kteří to zažili. A tohle je podstata klauniády – spláchnutí vrstev obav, aby na jejich místo mohla nastoupit nová naděje a radost.

„Moc vám děkuji za váš úžasný nápad. Setkáváme se se Zdravotními klauny na onkologii Fakultní nemocnice v Brně, kde se léčí můj desetiletý syn. Do FN se těšíme hlavně na ně. Synovu vážnou nemoc se snažíme léčit dobrou náladou, smíchem a vtipem. Takže i vaši klauni jsou pro nás medikamentem. Nejenže baví naše děti, baví i nás – mamky, pro které je nemocnice druhým domovem. Přeji vám spoustu rozzářených dětských tváří. Ani se nedá popsat, jakou úctou k vám cítím.“

maminka **Judita B.**

Novinka – Sólo klauniády

V několika menších nemocnicích jsme rozšířili počet klauniád a zavedli takzvané sólo klauniády. Místo klaunské dvojice přichází za dětmi pouze jeden klaun, takže klauniády mají trochu jiný ráz, ale konají se častěji, a radost z nich tedy může mít více dětí. Dalším přínosem je i prohloubení vztahu mezi klaunem a přítomným ošetřujícím personálem.

V nemocnici v Pelhřimově doprovázejí Zdravotní klauni děti na různá vyšetření a odběry. A je-li nutné popovzít pacienta sanitkou? Pro klauny žádný problém – pomůžou pacienta naložit a celou dobu ho doprovázejí, takže sanitku místo očekávaného strachu vyplňují smích a radost.

„ Přítomnost Zdravotních klaunů skutečně vítáme – umějí nastolit pohodovou atmosféru, rozptýlit děti i jejich rodiče. Nejkrásnější je usmívající se dítě, které jede na operační sál a po probuzení z narkózy se hned ptá na klauna. Všichni Zdravotní klauni, kteří nás navštěvují, jsou velcí profesionálové, kteří své práci rozumějí. “

Bc. Karmen Cieslarová,
vrchní sestra dětského
oddělení, Nemocnice Třinec

NOS! (Na operační sál!)

237 návštěv / doprovodů na operační sál v 6 nemocnicích

Program NOS! probíhá na chirurgických odděleních, kde se děti chystají podstoupit operační zákrok. Už jen slovo „operace“ vyvolává obavy, a co teprve realita: ranní příchod do nemocnice, předoperační příprava, nejistota, co člověka čeká... Často se to táhne celé dopoledne a nervozita narůstá.

Zdravotní klaun přichází na oddělení už ráno, aby byl tím prvním, s kým se děti a jejich rodiče po příchodu do nemocnice setkají. To je přeci něco úžasného! Jedu do nemocnice, netěším se, bojím se, co mě tam čeká, a ejhle – u vchodu mě vítá klaun! Malého pacienta se hned ujme a vesele ho vede do postýlky. Cestou se mu stane milion legračních nehod, dítě se směje a směje

„ Letos jsem byla s dcerou v Motole na operaci a to, co předvedl Zdravotní klaun Eduard Zahradníček, mě opravdu uchvátilo. S každým dítětem i rodiči vtipně diskutoval a díky tomu se všichni cítili mnohem lépe. Měl úžasný vztah i s lékaři, kteří jej zcela respektovali. Moji dceru dokonce doprovodil až téměř před operační sál. Asi nemusím říkat, jaké to bylo za naší generace, toto bylo jako splněný sen všech dětí... “

maminka **Silvie K.**

a strach mizí. Překvapený rodič je šťastný, že došlo k takové proměně.

Během dlouhého čekání se strach ještě několikrát vrátí. Klaun ho ale vždycky zažene další dávkou pozitivní energie a nakonec dítě doprovodí dlouhou chodbou až k operačnímu sálu. Takhle funguje NOS! – na sál neodjízdí vyděšené a uplakané dítě s totálně vystresovaným rodičem, ale usměvavé dítě, které se nebojí, protože celé dopoledne nemělo na strach prakticky čas.

„Devítiletý Kristián s nádorem na mozku propadal v nemocnici hysterickým záchvatům. Rodiče ho tedy na ozařování denně vozili. Dvakrát týdně jsem ho doprovázela já, Kiki Kyslíková, jako jeho osobní klaun. Ráno jsem na něj čekala u vchodu a celou dobu byla s ním. Chlapec se zklidnil a už nevyváděl. I zdravotnický personál byl vděčný, protože je-li pacient klidný a spolupracuje, má to pozitivní dopad na mnoho oblastí.“

Tereza Vilišová alias **Kiki Kyslíková**,
Zdravotní klaunka

Dítě

145 individuálních návštěv
vážně nemocných dětí ve FN Motol

Program Zdravotních klaunů nazvaný Dítě je poměrně nový – probíhá v nemocnici v Praze-Motole teprve druhým rokem. Jeho smyslem je být malému pacientovi trvalou oporou během celé hospitalizace – například při častých dialýzách spojených s čekáním na transplantaci ledvin.

Aby mohl vzniknout co nejužší kontakt Zdravotního klauna s pacientem, chodí na návštěvy pouze dva klauni zhruba dvakrát týdně. V návštěvách se střídají. Klaun je dítěti k dispozici i při vyšetřeních, zákrocích či přípravě na operaci. Pomáhá mu nacházet na pobytu v nemocnici i světlé stránky a přináší mu pocity radosti a přátelství.

„Jednou z nejdůležitějších potřeb dětí je potřeba být šťastný, mít možnost hrát si a smát se. Zdravotní klauni dokážou odvést pozornost malých pacientů od bolesti, náročných procedur, nudy i strachu a jsou v této oblasti nenahraditelní. Na základě vynikající spolupráce Zdravotních klaunů s Týmem podpůrné a paliativní péče FN Motol lze u konkrétních dětí říci, že díky vysoce profesionálním a současně laskavým klauniádám je život našich pacientů a jejich blízkých o něco hezčí.“

PhDr. Gražina Kokešová Kleinová,
dětská klinická psycholožka a psychoterapeutka,
psycholožka Týmu podpůrné a paliativní péče, FN Motol

„ Je to opravdu výjimečný projekt. Když jsem k němu byla přizvána, netušila jsem, do jaké hloubky se budeme pokoušet dostat. Pro ty děti je toto prostředí celý svět. Jsme pro ně, myslím, velmi důležití. Velmi nutně potřebujeme různé ‚ezoterické‘ nástroje, které úplně magicky otevírají cestu k těm dětem. Funguje to neskutečně. I zdánlivě totálně apatické dítě v kómatu najednou začne reagovat... “

Jitka Rosenová alias
sestra Alžběta Říháčková,
Zdravotní klaunka

Klauniády na oddělení Následné intenzivní péče

16 návštěv u dětí na NIP v Nemocnici Hořovice

V květnu 2019 začali Zdravotní klauni navštěvovat těžce nemocné děti na oddělení Následné a intenzivní péče (NIP) Nemocnice Hořovice. Tyto děti přežívají pouze díky přístrojům a nemocniční lůžko je celým jejich životním prostorem. Ale přestože je jejich schopnost reagovat na vnější podněty velmi omezená, Zdravotní klauni i ošetřující personál jsou přesvědčeni, že i děti v tomto stavu vnímají humor, a obzvláště hudbu. Hudba je tedy důležitým stavebním kamenem těchto klauniád.

A jak může taková návštěva vypadat? Klauni vstoupí do pokoje a v ruce malého pacienta uvidí plyšovou cho-

botnici. V tu chvíli se celý pokoj ocitá na břehu moře – šamanský buben rozezní mořský příboj a tajemné tóny fujary připomínají poryvy větru. Zavřete oči a slyšíte šplouchání vody a křik racků, na čelo vám dopadají kapky vody a vlasy vlají ve větru. To vše Zdravotní klauni dokážou pomocí jednoduchých rekvizit, několika hudebních nástrojů a svého umu. A v tom spočívá kouzlo klauniád na NIP – dítě, které nikdy neopustí ani své lůžko, může putovat po dalekých světech.

„Na pohotovosti se pohybujeme v čekárně, mezi vyšetřovnými, ve frontě u centrální evidence, prostě všude pouštíme čerstvý vítr do atmosféry zhužněné strachem a bolestí. Doprovodíme pacienta na vyšetření, a než se z něj vrátí, věnujeme se dalším – nově příchozím či dlouho čekajícím dětem.“

Jana Geierová
alias sestra **Oldřiška Vykydalová**,
Zdravotní klaunka

Klaunská pohotovost

22 návštěv na dětské pohotovosti FN Brno

Zdravotní klauni navštěvují děti na rozličných specializovaných odděleních, mezi něž od léta patří i lékařská pohotovost v brněnské nemocnici. Program vznikl v rámci prohlubování vzájemné spolupráce, a to na žádost nemocnice, což nás velmi těší. Klaunská návštěva je určena akutně nemocným dětem, které přijíždějí spolu se svými vystresovanými rodiči do nemocnice až navečer, protože do rána už nemůžou vydržet. A tam je obvykle čeká kolečko vyšetření, které se mnohdy táhne dlouho, předlouho... Ale když je u toho Zdravotní klaun, čas běží jinak a taky nálada je úplně jiná. A strach – nejen ten dětský, nýbrž i rodičovský – brzy nemá šanci!

Na lékařské pohotovosti rozesmává dětské pacienty čtyřčlenný, speciálně vyškolený klaunský tým, jehož členové se v návštěvách střídají.

„Byla jsem svědkem mnoha situací, kdy jsem nechápala, s jakou lehkostí dokážou zaujmout i dítě s bolestmi, vysokými teplotami, zlomenou končetinou nebo bolestivým ouškem – odlehčit situaci a zkrátit čas v čekárnách. Vše v jedné osobě, v plném nasazení celé odpoledne.“

Milada Jakl Jamborová, vrchní sestra
poliklinické ambulantní části, FN Brno

„Navštívili nás Zdravotní klauni a čtyři dny nás učili kouzlit a žonglovat. Každý den jsme chodili ve skupinkách nacvičovat program. Někteří z nás měli obavu, že se číslo nenaučí a že to bude trapas. Nakonec se vše podařilo a naše úsilí bylo završeno v pátek při závěrečném cirkusovém představení pro celou nemocnici. Všem se nám to velmi líbilo. Tancovali jsme, zpívali a výborně se bavili. Vždyť smích léčí! Klauni, děkujeme!!!“

pacient **Zdeněk**

Cirkus Paciento

8 týdenních programů v nemocnicích a léčebnách

Cirkus Paciento je unikátní program Zdravotních klaunů pro děti, které tráví v nemocnicích nebo léčebnách dlouhou dobu, takže by snadno mohly propadnout malomyslnosti. To se ale s Cirkusem Paciento nestane! Klauni přijíždějí za dětmi každý den po dobu jednoho týdne a učí je různým dovednostem – kouzelnickým, akrobatickým, hudebním... Je až neuvěřitelné, co se za tu dobu stane – z malých pacientů je náhle parta umělců, která dokáže secvičit úžasné představení a vystoupit s ním před velkým publikem. Zasloužený potlesk pozdvihne mnohá nízká sebevědomí a nedovolí propadat chmurám. A proto je tu Cirkus Paciento.

„Naše dětská psychiatrie mnohokrát děkuje za již třetí úspěšný Cirkus Paciento. Vaši Zdravotní klauni dokázali s dětmi za necelý týden nacvičit divadelní představení, které diváky upoutalo fantastickými dětskými výkony. Pacienti vše předvedli s velkým nadšením, zaujetím a snahou podat nejlepší výkony, což přítomní rodiče velmi ocenili. Naši pacienti jsou většinou neklidní, impulsivní, často s nezájmem o řízené aktivity. Obtížné je zapojujeme do jakýchkoli činností. Zdravotní klauni to ale zvládli bez větších problémů. Jsou velkými pomocníky na našem oddělení a pozitivně ovlivňují psychiku pacientů.“

MUDr. Jana Šplíchalová, primářka,
a **Milena Nováková**, vrchní sestra,
Thomayerova nemocnice, Praha-Krč

„ Zdravotní klauni přijíždějí do rodin našich pacientů, kteří mají děti, aby uvolnili napjatou atmosféru nemoci a to, co rodina prožívá. Je úžasné, jak klauni dokážou zaujmout všechny věkové kategorie a zpříjemnit atmosféru, udělat si legraci, a hlavně vykouzlit úsměv a smích i v těžkých chvílích. Těšíme se na spolupráci i v dalším roce. “

Jana Šnerchová, poradce pro pozůstalé,
mobilní hospic Strom života

Přezůvky máme!

10 návštěv v domácnostech

Přezůvky máme! je velmi intimní program Zdravotních klaunů, který probíhá v domácím prostředí. Buď u dětí v paliativní péči, tedy opravdu těžce nemocných, pro něž je klaunská návštěva často jednou z posledních radostí, kterou na světě mají. Nebo s Přezůvkami chodíme k dětem, které mají léčení v danou chvíli úspěšně za sebou, ale protože hrozí nebezpečí, že by se nemoc mohla vrátit, nebo mají velmi oslabenou imunitu, žijí v jakémsi domácím vězení. Nemůžou chodit do školy, nestýkají se s jinými dětmi, jejich život má zkrátka velká omezení. A tak je pro ně návštěva Zdravotních klaunů svátkem a přívalem radosti.

V druhé půlce roku 2019 jsme program rozšířili o novou variantu. Zdravotní klauni jdou s Přezůvkami do rodiny

s malými dětmi, v nichž je těžce nemocný jejich tatínek nebo maminka. I tento program má nesmírnou sílu. Na jedné z návštěv se sešla celá velká rodina, všichni se do klauniády zapojovali – včetně maminky, přestože byla v konečném stadiu nemoci. Byl to krásný večer. Druhý den ráno volal tatínek, že moc děkuje – a že jeho žena ráno zemřela. A i proto tu jsou Zdravotní klauni – aby poslední vzpomínka na toho, kdo odešel, byla spojena s radostným zážitkem.

Kutálka

37 hudebních představení pro děti
s kombinovaným postižením

Kutálka je představení určené dětem i dospělým s mentálním a kombinovaným postižením. Je to jediný program Zdravotního klauna, který je nazkoušený. Jde o představení s přesně danou strukturou, ale zároveň s mnoha polohami a příchutěmi – podle aktuálního publika. Základ tvoří jednoduchý příběh potulných muzikantů hledajících svoji kapelu. Stěžejní je hudba: podmanivý nápěv, když muzikanti přicházejí a odcházejí, improvizovaná melodie, na niž zpívají jméno každého účastníka. Píseň také doprovází výběr správného klíče k velkému kufru a bedně. Kufr ukrývá velký kus modré průsvitné látky, která se rozvlní jako moře, jako vítr, jako

„Na Kutálce je krásně vidět ohromný kontrast mezi překvapením a vnitřní nejistotou dětí při prvním setkání s klaunem a uvolněností a nadšením ke konci. Schopnost klaunů napojit se a přizpůsobit momentální reakci našich ‚poněkud nestandardních‘ dětí je fascinující. U nikoho jiného jsme neviděli takový ohlas. Více dětí si notuje vaši písničku ‚Který klíč to asi je, který klíč‘ a děti, které mají zážitkové deníky s fotografiemi, se rády ‚chlubí‘ fotkou klaunů.“

Děkujeme, děkujeme, děkujeme – byli bychom moc rádi, kdyby váš program v průběhu docházky do naší školky zažily všechny děti.“

Vendula Luxová, MŠ speciální, Praha 8

sen... V bedně jsou svazky klíčů – a na ty se dá přeci hrát, to jsou přeci nástroje! To zjištění je úlevné, všichni se rozzáří a začíná koncert nové kapely, všichni hrají, mnozí i tančí.

A když vše ztichne a muzikanti odejdou, vzduch i srdce se ještě dlouho chvějí tou krásou a doznívajícími tóny. Tak tohle je Kutálka.

Humor pro dříve narozené

265 návštěv a 1 Varietě v 8 zařízeních

Humor, smích a radost patří k životu a měly by být pro všechny. Bohužel ne každý má to štěstí, že může stárnout v kruhu svých nejbližších obklopen láskou a úctou. Mnozí lidé jsou ke konci života odkázáni na péči cizích lidí, když už nejsou schopni se o sebe postarat sami. Zdravotní klauni vědí, že senioři v domovech seniorů často tráví podzim života bez radosti a zájmu okolí. Proto jim chtějí ponuré dny prosvětlit humorem. Snaží se seniory vrátit do doby jejich mládí – například hudbou, která se v té době hrála. Nejedna apatická babička pak vyskočí a dá se do tance, leckterý ležící dědeček si po letech zplna hrdla zazpívá! Klauniády pro seniory jsou krásné, poetické a smysluplné.

„Každý pátek odpoledne u nás probíhají návštěvy Zdravotních klaunů, kteří přicházejí rozptýlit naše pacienty. Děkujeme všem Zdravotním klaunům za jejich velmi profesionální práci a za radost, kterou k nám přinášejí.“

Ing. Monika Straková,
Domov sv. Karla Boromejského,
Praha-Řepy

„Klienti, které navštěvujeme, jsou velmi různí. Často vzpomínají na mládí a ohlížejí se za svým životem. Během klauniád se kromě smíchu občas objeví i pláč z dojetí nad tím, že naše přítomnost vyvolala vzpomínky na něco, co už je nenávratně pryč. Dětské slzy se od slz starého člověka liší. Jsem přesvědčená, že by se o tématech mládí a stáří mělo mluvit ve společnosti častěji.“

Irena Dubail alias sestra Květa Jistá,
Zdravotní klaunka

Turné plné smíchu

8 návštěv v 8 zařízeních

Na Turné plné smíchu začali Zdravotní klauni jezdit v roce 2016 v rámci oslav svých 15. narozenin. Posláním klaunů je nosit radost – jak jinak by tedy měli svoje narozeniny oslavit? Od té doby se každé jaro vypraví skupina Zdravotních klaunů na cesty po českých zemích a navštíví při tom seniory v domovech, do kterých se během roku nedostanou. Stejně to proběhlo i letos – některá místa navštívili poprvé, jiná se už stala tradicí.

Na Turné jezdí velká skupina Zdravotních klaunů ze všech regionů. Klienti se tak mohou radovat z veselé party, která víří po chodbách, hraje a zpívá, propojuje a rozesmává. A o to na Turné plném smíchu jde – lidem blížícím se konci života přinášet čerstvý vítr, nové naděje, nové síly.

„Byla to nezapomenutelná chvíle, když jste našim seniorům pomohli zapomenout na bolestivou přítomnost. Jsme velice potěšeni vaší návštěvou. Vystoupení bylo veselé, hravé a opravdu zábavné. Myslím, že na něj budeme vzpomínat všichni – jak senioři, tak personál.“

Kateřina Valová, ředitelka,
Medela – péče o seniory, Ostravice

„Milé rozptýlení a laskavý humor přinesli téměř do všech pokojů. Klauni si s pacienty povídali, zajímali se, jak se jim daří, pro potěšení zahráli a zazpívali písně na přání. Zdravotní klauni jsou milí lidé, dobří herci, skvělí hudebníci, a jak se u nás ukázalo, i šarmantní tanečníci. Letošní rok se tančilo snad na každém druhém pokoji! Jsme rádi, že Zdravotní klauni na nás myslí a v rámci svého turné nás pravidelně navštěvují.“

Klára Cingrošová, DiS., ergoterapeut,
Nemocnice Brandýs nad Labem

Koš plný humoru

200 rozdaných košů na 2 akcích

Dospělí lidé, kteří se ocitnou ve vážném zdravotním stavu v nemocnici, nejsou zvyklí, že by za nimi někdo přišel a dal jim dárek – jen tak. Ale bylo by to hezké, ne? A proto mají Zdravotní klauni program Koš plný humoru! Navštíví onkologické pacienty přímo u lůžka, rozvíří pochmurnou atmosféru smíchem, legrací a hudbou, a navíc pacienty podarují – knihou, humorným céděčkem a červeným nosem. Nečekaný dárek spojený s veselou návštěvou přinese lidem, kteří se necítí dobře, laskavý doušek radosti. Program Koš plný humoru plně souzní s posláním Zdravotních klaunů – humorem vyvolávat zájem o život.

Návštěvy v hospicích

24 návštěv ve 2 hospicích

Hospic je místo, kam lidé přicházejí strávit poslední dny svého života, když se o ně nemohou postarat jejich nejbližší. Někomu může připadat, že humor do tohoto období nepatří – ale není to pravda. Proč by lidé, kteří se rádi smáli celý život, měli být na jeho konci smutní? Zdravotní klauni chodí do dvou hospiců – Hospice Dobrého Pastýře v Čerčanech a Hospice svatého Lukáše v Ostravě. Svým jemným, na míru šitým humorem přinášejí rozptýlení a povzbuzení lidem na konci života i těm, kdo o ně obětavě pečují.

„Milým zážitkem a překvapením pro jednu naši pacientku i pro nás bylo, když tak trochu z legrace a ,neobzřetně' klaunům navrhla, že by ji mohli vzít na ,okružní jízdu' kolem hospice. Milí klauni neotáleli, s personálem hned pro pacientku vyjednali propustku a už se jelo – nejen kolem hospice, ale také do nedaleké cukrárny! Pacientka bylo touto, pro ni nezvyklou, pozorností velmi dojatá. Na zážitek vzpomíná dodnes, kdy jí již mnoho sil ubylo a už by takový výlet nemohla podniknout.“

Mgr. Marie Šimpachová, sociální pracovníce,
Hospic sv. Lukáše, Ostrava

Odborné semináře a konference

25 seminářů a konferencí

Pokračujeme v aktivní osvětě pro lékaře a sestry. Formou seminářů a prezentací jim přibližujeme poslání a význam naší práce a organizace a seznamujeme je s principy hravého a radostného přístupu ke komunikaci obecně.

Navštěvujeme lékařské a sesterské konference a symposia, kde na přednáškách mluvíme o naší práci a spolupráci se zdravotnickými odborníky. Přednášíme také na středních, vyšších odborných a vysokých zdravotnických školách. Neintenzivněji a opakovaně spolupracujeme s 2. a 3. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy. Na 2. LF UK pořádáme semináře pro mediky vyšších ročníků, na 3. LF UK proběhl už třetí cyklus praktických seminářů/dílů pro budoucí lékaře a zdravotní sestry nazvaný Radost a hra jako nástroj účinné komunikace.

Nově jsme v roce 2019 začali rozvíjet spolupráci v oblasti muzikoterapie s Univerzitou Palackého v Olomouci.

„S organizací Zdravotní klaun, o.p.s., spolupracujeme již čtvrtý rok. Kolegové klauni vnášejí do výuky budoucích lékařů a sester nejen radost a hru, ale i příležitost poznat nové způsoby komunikace, dozvědět se něco o sobě a učit se ‚být s pacientem‘ i v emocionálně náročné situaci. Studenti jsou rádi, že ať studují medicínu, nebo ošetřovatelství, tvoří tým, kterému jde o stejnou věc – spokojeného a pozitivně myslícího pacienta.“

Mgr. Jana Heřmanová, Ph.D.,
3. LF UK, Ústav pro lékařskou etiku
a ošetřovatelství

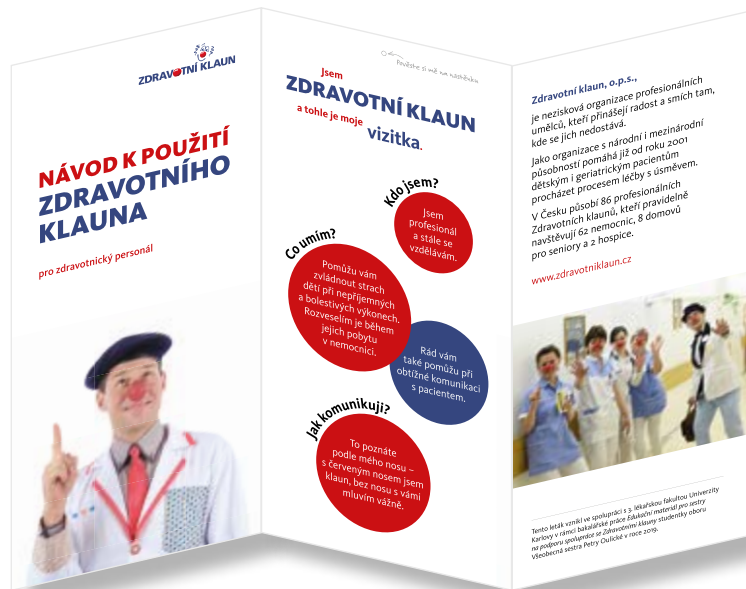
Spolupráce s nemocničním personálem

Zdravotníci jsou naši nejbližší spolupracovníci. Pravidelně s nimi seriózně konzultujeme na sesternách, dochází k hravým setkáním na nemocničních chodbách a pokojích a také jsme s nimi v pravidelném kontaktu prostřednictvím našich klaunských specialistů.

Ve spolupráci se studentkou bakalářského oboru všeobecná sestra na 3. LF UK jsme v roce 2019 vytvořili leták „Návod k použití Zdravotního klauna“. Jeho cílem je stručně a jasně informovat o možnostech co nejužší spolupráce sester a lékařů s klauny.

S lékaři a sestrami – stávajícími i budoucími – také intenzivně komunikujeme v rámci našeho vzdělávacího programu (více v kapitolách *Odborné semináře a konference* a *Profesionalita a rozvoj*).

Pro personál pořádáme i speciální klauniády, abychom vnesli trochu světla i do jejich náročné práce. Konec školního roku, MDŽ nebo Vánoce bývají skvělou příležitostí k veselému setkání a podarování květinami.

Profesionalita a rozvoj Zdravotních klaunů

Zdravotní klauni jsou profesionální umělci. Zodpovědný přístup k práci v nemocničním prostředí přitom předpokládá nejen potřebnou základní odbornost, kterou ověřujeme při konkurzech a pravidelném koučování, ale také průběžné následné vzdělávání.

Celá šíře zdravotněklaunského vzdělávání je popsána v osnovách naší certifikace, kterou sdílíme i s dalšími partnerskými organizacemi sítě Red Noses International. Je též k dispozici na našich webových stránkách. Kromě uměleckých a dovednostních dílen zahrnuje také základní medicínskou, psychologickou, komunikační a sociologickou průpravu.

Našeho vzdělávání se ujali především skvělí zahraniční klaunští lektoři z Belgie, Maďarska a Francie. Několik dílen jsme tradičně zaměřili na rozvoj jednotlivých programů – konkrétně Cirkus Paciento a NOS!. Teoretické přednášky a semináře pro nás uspořádali např. MUDr. Eva Kynclová na téma bolesti, Petr Fischer, který s námi diskutoval o interkulturalitě a nemocničním prostředí, nebo naše interní specialista na dětské psychiatrie Jitka Rosenová.

V závěru roku jsme v Olomouci uspořádali celodenní seminář na téma nemocniční prostředí, komunikace a sociologie. Naši klauni si doplňují vzdělání také na seminářích pořádaných oddělením klinické psychologie FN Praha-Motol, Domovem pro seniory na Mikuláškově náměstí v Brně a dalšími institucemi.

Do roku 2020 jsme vstoupili s upraveným systémem koučování a rozšířeným týmem koučů, kteří doprovázejí své kolegy přímo v nemocnicích a poskytují jim okamžitou zpětnou vazbu.

Mezinárodní projekty a spolupráce

Zdravotní klaun, o.p.s., je nadále pevně zakotven v zastřešující mezinárodní organizaci Red Noses International (RNI). Máme aktivní zástupce ve všech relevantních pracovních skupinách RNI. Umělecký ředitel Petr Jarčevský vyučuje české i zahraniční Zdravotní klauny na International School of Humour ve Vídni.

RNI je garantem mezinárodního klaunského vzdělávání. Klauni, kteří absolvují všechny požadované přednášky a dílny, se stávají certifikovanými Zdravotními klauny – většina českých Zdravotních klaunů je nositelem tohoto certifikátu, další průběžně přibývají. Naši klauni se také pravidelně účastní zahraničních misí v rámci programu RNI Emergency Smile, určeného dětem postiženým živelnými, válečnými či jinými humanitárními katastrofami.

Už řadu let si vyměňujeme zkušenosti také se zdravotněklaunskými organizacemi ze zemí z evropské federace EFHCO – Portugalska, Nizozemska, Finska, Dánska, Francie a dalších. V roce 2019 jsme úspěšně prošli auditem Quality Label této federace.

Nejužší spolupráce nás tradičně pojí se slovenskou partnerskou organizací Červený nos, s níž díky jazykové příbuznosti můžeme sdílet také některé vzdělávací příležitosti.

PRAVIDELNÉ KLAUNIÁDY PRO DĚTI

Jihočeský kraj	Počet návštěv
Nemocnice České Budějovice	92
Nemocnice Tábor	12
Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	12
Jihomoravský kraj	Počet návštěv
FN Brno, Černopolní	354
FN Brno-Bohunice	26
Nemocnice Břeclav	51
Nemocnice Kyjov	27
Nemocnice TGM Hodonín	26
Karlovarský kraj	Počet návštěv
Karlovarská krajská nemocnice	24
Nemocnice Sokolov	12
Nemocnice v Chebu	12
Královéhradecký kraj	Počet návštěv
FN Hradec Králové	103
Dětský denní rehabilitační stacionář Hradec Králové	12
Oblastní nemocnice Trutnov	12
Oblastní nemocnice Náchod	51
Oblastní nemocnice Jičín	23
Liberecký kraj	Počet návštěv
Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa	52
Krajská nemocnice Liberec	75
Jedličkův ústav, Liberec	26
Nemocnice Jablonec nad Nisou	52
Moravskoslezský kraj	Počet návštěv
FN Ostrava-Poruba	154
Městská nemocnice Ostrava-Fifejdy	26
Vítkovická nemocnice	26
Nemocnice ve Frýdku-Místku	52

Programy Zdravotníků

Slezská nemocnice v Opavě	52
Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj	52
Nemocnice Třinec	26
Nemocnice s poliklinikou Havířov	52
Olomoucký kraj	Počet návštěv
FN Olomouc	49
Nemocnice Přerov	26
Nemocnice Prostějov	27
Nemocnice Šumperk	13
Nemocnice Šternberk	25
Pardubický kraj	Počet návštěv
Pardubická nemocnice	53
Orlickoústecká nemocnice	52
Svitavská nemocnice	12
Plzeňský kraj	Počet návštěv
FN Plzeň	102
Klatovská nemocnice	12
Domažlická nemocnice	12
Rokycanská nemocnice	11
Praha	Počet návštěv
FN v Motole	411
Všeobecná fakultní nemocnice	75
Thomayerova nemocnice	104
FN Na Bulovce	48
Středočeský kraj	Počet návštěv
Oblastní nemocnice Mladá Boleslav	52
Dětský domov Mladá Boleslav	52
Oblastní nemocnice Příbram	42
Oblastní nemocnice Kolín	52

klaunů v roce 2019

Ústecký kraj	Počet návštěv
Nemocnice Chomutov	48
Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem	51
Nemocnice Most	50
Nemocnice Děčín	26
Dětská psychiatrická léčebna Louny	25

Kraj Vysočina	Počet návštěv
Nemocnice Havlíčkův Brod	12
Nemocnice Třebíč	12
Nemocnice Jihlava	52
Nemocnice Pelhřimov	19

Zlínský kraj	Počet návštěv
Krajská nemocnice T. Bati, Zlín	52
Uherskohradištská nemocnice	51
Nemocnice Valašské Meziříčí	12
Kroměřížská nemocnice	26
Vsetínská nemocnice	12

PRAVIDELNÉ KLAUNIÁDY PRO DĚTI CELKEM 3 172

NOS! (Na operační sál!)	Počet návštěv
FN v Motole	95
FN Plzeň	32
FN Hradec Králové	47
FN Olomouc	14
FN Ostrava-Poruba	25
Nemocnice Třinec	24
NOS! (NA OPERAČNÍ SÁL!) CELKEM	237

KLAUNIÁDY PRO DŘÍVE NAROZENÉ

Jihomoravský kraj	Počet návštěv
Domov pro seniory Mikuláškovo n., Brno	52
Domov pokojného stáří Kamenná, Brno	52

Moravskoslezský kraj	Počet návštěv
Charitní dům sv. Václava, Ostrava	24
Domov Slunovrat, Ostrava	12

Pardubický kraj	Počet návštěv
Domov pro seniory Sloupnice	25

Praha	Počet návštěv
Domov pro seniory Kobylisy (do 08/2019)	32
Domov sv. Karla Boromejského	51
Domov pro seniory Elišky Purkyňové	17

KLAUNIÁDY PRO SENIORY CELKEM 265

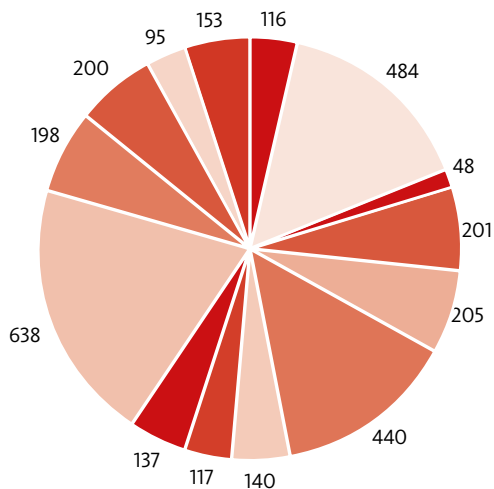
SPECIÁLNÍ PROGRAMY A AKCE

Dítě	145
Klauniády na oddělení Následné intenzivní péče	16
Klaunská pohotovost	22
Cirkus Paciento	8
Přezůvky máme!	10
Kutálka	37
Varieté	1
Turné plné smíchu	8
Koš plný humoru	2
Návštěvy v hospicích	24
Odborné konference a semináře	25
Speciální klauniády	39
SPECIÁLNÍ PROGRAMY A AKCE CELKEM	337

Celkový počet návštěv v roce 2019 ..... 4 011

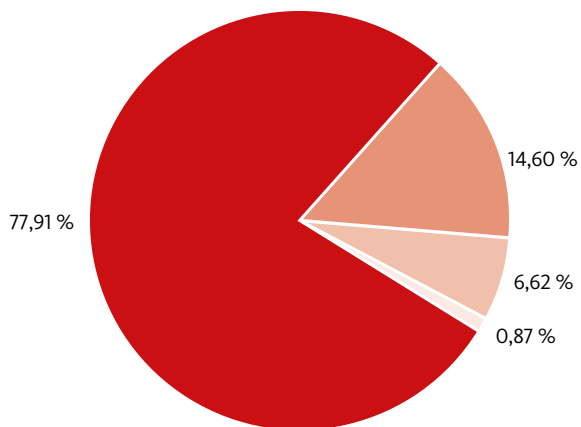

Zdravotní klauni v číslech

Rozložení dětských klauniád v krajích

116	Jihočeský
484	Jihomoravský
48	Karlovarský
201	Královéhradecký
205	Liberecký
440	Moravskoslezský
140	Olomoucký
117	Pardubický
137	Plzeňský
638	Praha
198	Středočeský
200	Ústecký
95	Vysočina
153	Zlínský

Struktura financování 2019

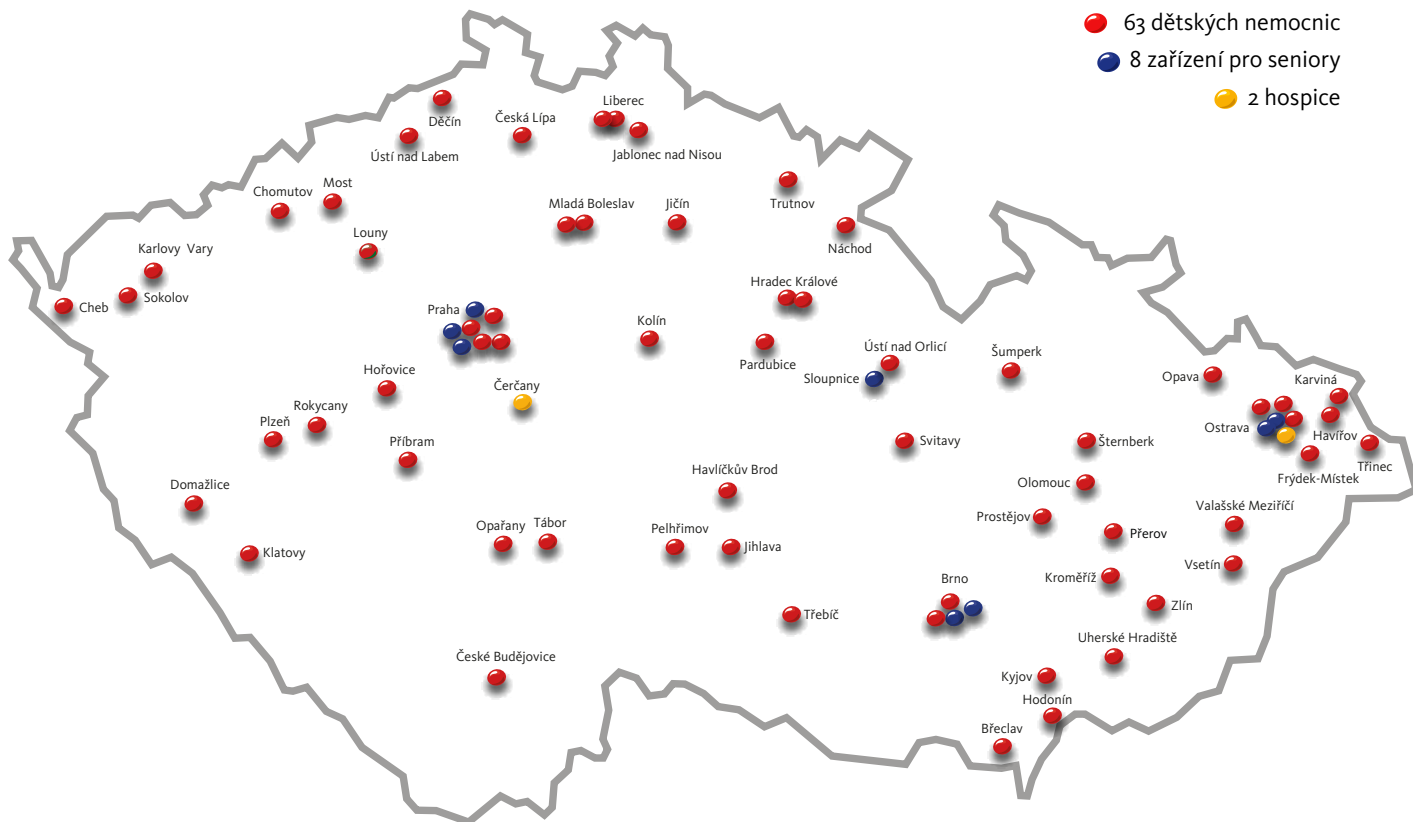
77,91 %	Individuální dárce
14,60 %	Firemní dárce
6,62 %	Veřejná sbírka
0,87 %	Nadační příspěvky a dotace

Účetní závěrku a výroční zprávu za rok 2019 zveřejníme po provedeném ročním auditu a schválení správní radou ve druhém čtvrtletí roku 2020 na www.zdravotniklaun.cz.

Kde všude nás potkáte

Pravidelně navštěvujeme 73 zařízení

- 63 dětských nemocnic
- 8 zařízení pro seniory
- 2 hospice

© Zdravotní klaun, o.p.s., 2020

Texty: Sylva Kolísková, Lukáš Houdek, Kateřina Slámová Kubešová • Grafika: Roman Anderle, Monika Houdková
Místo vydání: Zdravotní klaun, o.p.s., Paříkova 355/7, 190 00 Praha 9 • Číslo: 1/2020 • Cena tisku: 4,27 Kč včetně DPH

Registrace: MK ČR E 20587 • Vychází: leden 2020

Vydavatel: Zdravotní klaun, o.p.s., Paříkova 355/7, 190 00 Praha 9 • IČ: 26547953 • tel.: +420 222 713 416

PODPOŘTE NÁS! Číslo účtu veřejné sbírky: 20 20 20 20 / 0600

www.zdravotniklaun.cz • facebook.com/zdravotniklaun • usmev@zdravotniklaun.cz

